

Sygn. akt: III U 923/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 04 marca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Suchcicka
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Małgorzata Laskowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 04 marca 2015 r. w O.

sprawy z odwołania T. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o wznowienie postępowania w sprawie przyznania emerytury

na skutek odwołania T. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 10 października 2014r. **znak** (...)

orzeka:

1. oddala odwołanie;
2. przyznaje adwokat D. J. prowadzącej Kancelarię Adwokacką przy ul. (...) w O. ze Skarbu Państwa - Kasy Sądu Okręgowego w Ostrołęce kwotę 73,80 (siedemdziesiąt trzy złote osiemdziesiąt groszy) zł w tym podatek Vat za pomoc prawną udzieloną T. B. z urzędu.

Sygn. akt III U 923/14

UZASADNIENIE

T. B. wniósł odwołanie od decyzji ZUS z dnia 10.10.2014r., znak: ENMS/15/028025118, którą tą decyzją organ rentowy odmówił mu wznowienia postępowania w sprawie o przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury. Domagał się przesłuchania wskazanych w odwołaniu świadków, przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego i akt pracowniczych. Do odwołania załączył Kartę Informacyjną ze szpitala w O. i Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wnosil o jego oddalenie, argumentując brakiem przesłanek do wznowienia postępowania, gdyż T. B. nie przedstawił żadnych nowych dowodów, które miałyby wpływ na prawo

do świadczeń. Wobec powyższego zaskarżoną decyzją z dnia 10.10.2014r. odmówiono mu prawa do wznowienia postępowania w sprawie o przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

T. B. (ur. (...)) w dniu 23.06.2014r. złożył wniosek o ustalenie prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Do wniosku załączył świadectwa pracy: z dnia 26.04.2004r. z (...) S.A. w O., z dnia 30.08.2002r. z Zakładów (...) S.A. w O. i Zaświadczenie z dnia 07.03.2003r. z Zespołu Elektrowni w (...) S.A. Z w/w świadectw wynika, że zatrudniony był w okresie od 06.11.1972r. do 17.06.1973r. w Zespole Elektrowni na stanowisku wyładunkowy, od 11.09.1973r. do 30.11.1974r. w Przedsiębiorstwie (...) w P. na stanowisku montera izolacji termicznej, od 19.06.1974r. do 29.11.1976r. w Zakładach (...) w O. na stanowisku pom. ubojowca, od 10.09.1976r. do 25.04.2004r. w (...) i (...) na stanowisku sterowniczy sita i filców, nawijaczowy, operator II.

Po rozpatrzeniu powyższego wniosku ZUS uznał za udowodniony na dzień 01.01.1999r. ogólny okres pracy wynoszący 25 lat i 18 dni okresów składkowych oraz 5 miesięcy i 7 dni okresów nieskładkowych, tj. łącznie 25 lat, 5 miesięcy i 25 dni.

Decyzją z dnia 04.07.2014r. odmówiono jednak T. B. prawa do wcześniejszej emerytury z powodu nieudowodnienia 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych. Okresy z ogólnych świadectw pracy zostały zaliczone do ogólnego stażu pracy.

Od w/w decyzji ubezpieczony nie składał odwołania do Sądu Okręgowego w Ostrołęce, w związku z czym po upływie 30 dni od daty jej otrzymania stała się ona prawomocna.

W dniu 06.10.2014r. T. B. złożył w Inspektoracie ZUS w O. ponowny wniosek o ustalenie uprawnień do wcześniejszej emerytury, na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Nie załączył żadnych dokumentów, nie wskazywał także na inne dowody.

Organ emerytalny uznał, że brak jest podstaw do wznowienia postępowania zakończonego prawomocną decyzją z dnia 04.07.2014r., gdyż do wniosku złożonego w dniu 06.10.2014r. odwołujący nie przedłożył żadnych nowych dowodów, które miałyby wpływ na prawo do świadczenia - tj. udokumentowanie wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Wobec powyższego Oddział ZUS zaskarżoną decyzją z dnia 10.10.2014r. odmówił ubezpieczonemu T. B. prawa do wznowienia postępowania w sprawie przyznania prawa do emerytury.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: akt emerytalnych T. B. nr (...), akt dotyczących ustalenia kapitału początkowego, odpowiedzi na odwołanie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie T. B. jest niezasadne i podlega oddaleniu.

Zgodnie z regulacją zawartą w art. 114 ust 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2013.1440 j.t.), prawo do świadczeń lub ich wysokości ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zastaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

Przepisy ustawy emerytalnej stanowią *lex specialis* w stosunku do regulacji zawartych w postępowaniu administracyjnym, zgodnie z art. 180 § 1 k.p.a. regulacja zawarta w tych przepisach ma zastosowanie przed organami rentowymi, jeżeli odmienne przepisy nie zawierają innych uregulowań. W związku z regulacją zawartą w art. 114 ust 1

ustawy z dnia 17.12.1998r. kwestia wznowienia postępowania została ograniczona do jedynie dwóch enumeratywnie wymienionych przypadków: nowych dowodów lub ujawnionych okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji.

W prawie ubezpieczeń społecznych związanie sądu (a także organu rentowego) ostateczną decyzją nie ma charakteru bezwzględny. Istnieje możliwość dokonania ponownych ustaleń warunkujących prawo lub wysokość przyznanego wcześniej świadczenia, jednak dopiero po spełnieniu przesłanek określonych w art. 114 ust. 1 u.e.r.f.u.s. albo wskazanych w art. 83a u.s.u.s. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 26.08.2014 r., III AUa 279/14, LEX nr 1504338). Zatem w sytuacji opisanej w treści art. 114 ustawy emerytalnej obowiązkiem organu rentowego, a następnie Sądu Okręgowego jest weryfikacja, czy w sprawie pojawiły się określone w tym przepisie przesłanki umożliwiające merytoryczne rozpoznanie wniosku. Należy zatem ustalić i ocenić, czy wnioskodawca przedłożył nowe dowody mogące mieć wpływ na zmianę poprzedniej decyzji odmawiającej mu prawa do emerytury, czy ujawniły się takie okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mogły rzutować na zmianę stanowiska w przedmiocie braku prawa do świadczenia (Wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 01.07.2014 r., III AUa 134/14, LEX nr 1493714).

Ustawodawca nie wymaga powołania nowych okoliczności jako warunku do wznowienia postępowania (jak to ma miejsce w przypadku nowych dowodów), a jedynie wymaga, aby okoliczności te istniały przed wydaniem decyzji. Taka forma postępowania ma na celu niejako ochronę ubezpieczonego, aby żadna okoliczność nie została przez organ pominięta przy ustalaniu prawa do określonych świadczeń. Pominięcie przez ZUS okoliczności istotnych dla ustalenia prawa ubezpieczonego do świadczeń stanowiłoby uchybienie, którego negatywnych skutków ustawodawca pragnął uniknąć wprowadzając regulację ponownego ustalenia świadczeń.

Odwołujący się T. B. do ponownego wniosku o przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury, złożonego w dniu 06.10.2014r., nie załączył żadnych dokumentów, nie wskazał świadków, nie powołał się też na nieznanе dotąd okoliczności – brak więc nowych dowodów na okoliczność wykazania okresu pracy w szczególnych warunkach - w rozumieniu przepisów emerytalnych.

Z powyższego wynika, że skoro odwołujący się w toku postępowania przed organem rentowym nie przedstawił nowego materiału dowodowego, to decyzja wydana przez ZUS jest prawidłowa. Powyższego ustalenia nie zmienia fakt, że w odwołaniu są już wskazane wnioski dowodowe – o przesłuchanie świadków, przeprowadzenie dowodu z dokumentacji pracowniczej i opinii biegłego.

Ocena bowiem, że przesłanki te nie były spełnione (wnioskodawca po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczenia nie przedłożył nowych dowodów, ani nie ujawnił okoliczności istniejących przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń) prowadzi do odmowy ustalenia świadczenia przez organ rentowy, a następnie do oddalenia odwołania przez Sąd, bez potrzeby merytorycznego zbadania zasadności żądania w kwestii przyznania prawa do emerytury. Bez spełnienia przesłanek formalnych wniosku z art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, prowadzenie postępowania dotyczącego merytorycznej oceny wysokości świadczenia, jest bezcelowe i bezprzedmiotowe. (Wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 01.07.2014 r., III AUa 134/14, LEX nr 1493714).

Także Sąd Najwyższy wskazał, że w postępowaniu sądowym w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, które ma charakter odwoławczy i kontrolny, postępowanie dowodowe ogranicza się do sprawdzenia zgodności z prawem decyzji wydanej przez organ rentowy. Badanie takie jest możliwe tylko przy uwzględnieniu stanu faktycznego i prawnego istniejącego w chwili wydania decyzji, a więc w chwili ustalania prawa do świadczenia przez organ rentowy. Sąd bowiem w postępowaniu odwoławczym weryfikuje ustalenia dokonane przez ten organ. Sąd może zmienić lub uchylić decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych tylko wówczas, gdy jest wadliwa, nie może natomiast zastępować organu kompetentnego do jej wydania i we własnym zakresie ustalać prawa do świadczenia. (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 09.10.2014r., II UK 11/14, LEX nr 1545033). Dwuinstancyjność polega bowiem na formalnej i merytorycznej kontroli przez Sąd decyzji wydanej przez ZUS.

Należy wskazać, że odwołujący się może złożyć nowy wniosek o przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury, w którym powoła wszystkie dowody i okoliczności na poparcie swoich twierdzeń. Po złożeniu ich w ZUS – najpierw to organ rentowy dokona ustaleń w zakresie spełnienia lub nie występowania przesłanek warunkujących ustalenie prawa

do świadczenia. Dopiero tak dokonane ustalenia i ich ocena prawna pozwoli na wydanie przez ZUS decyzji, w której przyzna ubezpieczonemu prawo do emerytury, bądź tego prawa odmówi. W przypadku odmowy przyznania prawa do świadczenia, ubezpieczony może złożyć odwołanie do Sądu Okręgowego jako pierwszoinstancyjnego – który również dokona wszechstronnej oceny materiału dowodowego, w szczególności odniesie się do świadectw pracy, przesłucha świadków, przeprowadzi dowód z akt pracowniczych, a możliwe, że znajdzie konieczność dopuszczenia dowodu z opinii biegłego. Natomiast wyrok Sądu I instancji może być przedmiotem zaskarżenia do Sądu II instancji.

Reasumując powyższe rozważania należy wskazać, że odwołanie T. B. od decyzji ZUS z dnia 10.10.2014r. jest niezasadne i na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. podlega oddaleniu.

W punkcie 2 wyroku orzeczono o kosztach zastępstwa prawnego, udzielonego odwołującemu się przez adwokata z urzędu D. J. zasądzając od Skarbu Państwa – Kasy Sądu Okręgowego w Ostrołęce kwotę 73,80 zł. Orzeczenie to wydano na podstawie § 12 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Mając powyższe na względzie orzeczono jak w sentencji.